Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn

Auteur
[redacted]

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Aan de Minister voor Natuur en Stikstof

TER BESLISSING
Datum
11 oktober 2022

Kenmerk
DGA-DAD / 22514930

Kopie aan

Bijlage(n)
2

nota

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding

Woensdag 5 oktober heeft dhr. Remkes zijn rapport 'Wat wel kan – Uit de impasse en aanzet voor perspectief' gepresenteerd. Bijgevoegd vindt u de Kamerbrief met een eerste appreciatie op hoofdlijnen op dit rapport.

Geadviseerd besluit

- De boodschap in het rapport Remkes is duidelijk. Wij adviseren u voorliggende kabinetsappreciatie op hoofdlijnen vorm te geven vanuit het uitgangspunt dat het kabinet de denklijn in het rapport Remkes zal omarmen en integraal aan de slag gaat met zijn denklijnen en aanbevelingen. In de Kamerbrief is daarom getracht de toon en daadkracht van het rapport van Remkes over te nemen.
- U wordt geadviseerd de Kamerbrief via de Ministerraad naar de Eerste en Tweede Kamer te versturen.
    - Omdat het rapport van dhr. Remkes verwijst naar het rapport Thijssen, adviseren wij u om dit rapport als bijlage op te nemen bij de kabinetsappreciatie.
- Vanuit de noodzaak en de aanbeveling om meer samen te werken met partijen, wordt u geadviseerd om hier rekening mee te houden in de planning van andere Kamerbrieven en beleidsprocessen.
- Vanuit de noodzaak en aanbeveling om goed samen te kunnen werken met betrokken partijen in de uitwerking van o.a. piekbelasters, het landbouwakkoord en Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), wordt u geadviseerd hier in de planning met andere Kamerbrieven rekening mee te houden. Om dit te borgen is het voorstel een ander proces te kiezen:
    - Voor NPLG: in november 2022 volgt een Kamerbrief met de landelijke doelstellingen in het kader van het NPLG op het gebied van klimaat, water en natuur. Deze zullen vervolgens in gezamenlijkheid met onder meer de provincies en sectoren worden vertaald in richtinggevende, provinciale doelstellingen over de volle breedte, inclusief ruimtelijk structurerende

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn

Kenmerk
DGA-DAD / 22514930

keuzes. Uiterlijk in januari 2023 zullen deze indicatieve doelstellingen worden vastgesteld.
- Voor landbouw: in november 2022 volgt een Kamerbrief met de hoofdlijnen voor de toekomst van de landbouw. Deze zijn de basis voor het landbouwakkoord, waarvan het streven is deze in het eerste kwartaal van 2023 te sluiten.

Kernpunten

I. *Proces richting kabinetsappreciatie:*
In lijn met het uitgebrachte advies van dhr. Remkes om meer en beter in gesprek te gaan, zijn verschillende gesprekken gevoerd met agrarische organisaties, natuurorganisaties, provincies en de deelnemers aan het Versnellingsakkoord. In deze gesprekken zijn de eerste beelden omtrent het rapport gewisseld. Deze besprekingen zijn gebruikt in de totstandkoming van deze eerste appreciatie.

II. *Lijn kabinetsreactie:*
De appreciatie is een reactie op hoofdlijnen en gaat niet individueel in op alle 25 aanbevelingen, maar op een aantal onderdelen die van belang zijn nu te adresseren. In de appreciatie is ervoor gekozen om de denklijnen en aanbevelingen van Remkes te omarmen en aan te sluiten bij zijn toon en daadkracht.

Toelichting
Uit de verschillende gesprekken die zijn gevoerd, is een aantal hoofdboodschappen richtinggevend voor de kabinetsappreciatie:
- *Integraal omarmen:* de belangrijkste boodschap aan het kabinet was om het advies integraal te omarmen.
- *Thema's:* in de gesprekken kwam een aantal thema's herhaaldelijk terug: het landbouwakkoord, piekbelasters, de kritische depositiewaarde (KDW) en de ijkmomenten in aanloop naar 2030. Deze onderdelen worden in de brief geadresseerd.
- *Vervolgproces en gevolgen voor planning Kamerbrieven:* het advies van dhr. Remkes om nu vooral in gezamenlijkheid aan de slag te gaan met piekbelasters en landbouwakkoord maakt ook dat partijen aangeven ook in die sfeer de komende maanden te werken aan de verdere uitwerking van het NPLG. Partijen hebben ook aangegeven mee te willen werken aan de uitwerking van het advies van dhr. Remkes mits het kabinet ruimte houdt. In de brief wordt dit overgenomen, waarbij wordt aangegeven dat het adviesrapport Remkes en het coalitieakkoord leidend zijn.
- Dit heeft gevolgen voor het eerder uitgelijnde proces rondom het NPLG en de transitie in de landbouw. Voorstel is daarom voor het NPLG in november de landelijke doelstellingen op het gebied van klimaat, water en bodem, en natuur helder neer te zetten. Daarnaast schetsen we het proces om samen met de provincies deze nationale doelen te vertalen in richtinggevende, provinciale doelstellingen over de volle breedte, inclusief ruimtelijk structurerende keuzes. Met betrekking tot de toekomst van de landbouw wordt voorgesteld om in november een Kamerbrief te sturen met de

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn

Kenmerk
DGA-DAD / 22514930

hoofdlijnen voor de toekomst van de landbouw, die de basis zijn voor het landbouwakkoord.